

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Листи з України.

I.

(Археологічний з'їзд в Києві; Обрусительні змагання; Нові залізничі).

Міністер освіти д. Боголіпов не дозволив таки на зборах археологічного з'їзду у Києві (від 1—20 серпня ст. ст.) читати галицьким Русинам учені реферати писані мовою українською... Російські часописи мазані миром «Нового Вр.» «Києвлянина» і т. инч. аж в долоні бють на radoшах. Тимчасом колиб у таких людей були усі клепки в голові, мусіли-б вони тямити, що отся заборона, навіть з погляду чисто-державного, не тільки пляма на урядованю д. Боголіпова, а просто величезна шкода взагалі задля Російської імперії і не виправдиш її навіть такою безглуздою дурницею, як пильнованя довести окраїни імперії до того, що й вони нічим не відрізняли ся від центральних губерній Росії (Орловської, Рязанської і инч. семи губ.) Сьміх і сором бере коли нагадаєш собі, що уряд російський, маючи більш мільона раз-по-раз заброєного війська і цілу армію «соглядатаїв» боїть ся, щоб держава його не перекинулася до гори ногами єдине через те, що на ученому з'їзді кілька учених чужинців вичитають кілька учених рефератів з археології, написаних тією мовою, якою говорять в Росії 25 мільонів підданків Росії і якої уживати в Росії заборонено!... З тужливим прапором темноти виступає д. Боголіпов в XX вік!... Бути керманичем освіти і разом воювати проти освіти і культури — чудно!

Треба додати, що в отсій сумній справі найбільш працювали проти дозволу нашої мови професори Київського університету Фортинський (ректор) та Фльоринський...

Не скажу, кому саме і чому прислужить ся отся дивозвижна заборона, тільки

певне не тим, хто повинні-б дбати про духово-моральний добробит російських окраїн і про симпатії усіх народів, які входять в склад Росії.

Колись, не що давно, чули ся в Росії і такі голоси, що задля користнійшого і швидкого обрусенія України треба, щоб залізничі з півночі на південь минали Київ... Оттаку клясично-чудорняцьку пораду-обрусителі України виводили з заповіту Катерини II., висловленному єго в листі її до князя Вяземського, де вона написала про Україну так: «Сии провинции нужно привести къ тому, что бы они обрусели, что бы на вѣкъ і имя гетьмановъ изчезло» — Правда, що такий заповіт відповідав заданню. що червоною ниткою приходить через всю історію відносно Росії до своїх окраїн: культурні голови на окраїнах стинати, а маси людности не випускати з темноти. Правда, що сего заповіту не відцурали ся, не покинули і досі докази тому плодять ся що дня; одначе можна спостерегти інколи вже і инче прямовання де-коли з висших урядників Росії. Можна помітити, хоч ще й вельми невеличку течію противолежну, ту де обрусенієм починають розуміти загальний добробит усіх частин Росії, досягаючи такого обрусенія заходами культури та освіти. Такий зразок я добаваю саме в будованю на Україні залізниць, колись — як ще проєктовано залізницю до Одеси, радили, кажу я «въ видѣхъ обрусѣнія» вести сю дорогу на Харків, а не на Київ. Бачте була думка спинити просвітно-культурний розрост Києва. Хоча сего проєкту тоді не прийнято, але довгий час залізниця по Україні було вельми скупо; лишень за останні 5—6 літ трохи схаменули ся і тепер будують вже дві вельми важних з погляду економічного нових залізниць: з Петербурга і з Полтави до Києва; небавом будувати мають ще й третю з Києва до Ковеля; але вага сїєї до-

роги, — коли не єдине тільки, так переважно військова, стратегічна.

Лишимо до инчого разу говорити про причини, з яких наші політики виводять потребу отсїєї залізничі. В усякому разі, кожна нова залізниця становить культурне придбаня для краю, а найпаче тепер придасть ся будованя нової дороги, коли недорід і сподіваний голод приневольять народ шукати заробітків.

Семєн Жур.

II.

(Голод в Росії; Розпорядок міністра освіти в справі університетської молодіжи).

Почавши від р. 1891 голод в Росії не переводить ся; розумію я, не просте голодовання-недоїдання, що давно вже у нас річ звичайна, навіть підчас найлучшого уроджаю; ні, я кажу про голод такий справній. Не минуло й шістьох років з того часу, коли страшенний голод постиг був людність кількох східних губерній (переважно приволжських) і коли уряд мусів на запомогу голодним видати з скарбу державного більш 150 мільонів карбованців, аби ось в тих самих губерніях (переважно Казанська, Уфимська та «житниця Росії» Сумарська) через торішній недорід — знов повстав страшенний голод і викликав знов незвичайну запомогу і від уряду і від приватних людей. В сему разі Україна показала дуже виразно свою чутливість до чужого лиха і свою гуманність. Приватні люде з України не тільки видали на запомогу голодним кількасот тисячів карбованців, але не мала сила і людей о-свічених рушила з України в голодні країни, щоб по спроможі помагати голодним і хорим. Досі невідома певна цифра грошей і людей, що пішли на голодні краї, одначе досить сказати, що сам тільки «Києвлянинъ» зібрав більш 6 тисяч карб. Річ певна, що жертви з України були-б геть більшими, коли-б адміністратори голодних

4

Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.

(1897 р.).

(Далі).

II.

Помандрував.

В цей саме скрутний час Омелькового життя ми і заглянемо у ту крейдяночку єго матері Хіврі. Заглянемо туди і подивимо ся, що там робить ся. Не весело там всім. За маленьким столом, на якому лежить шматок навіть і не черствого хліба, а сухаря, над деревляною невеличкою мисочкою за холодним, пісним борщем, аж синім, — сирівець та лобода, та й більш нічого, — сидить Омелько. Це мати посадила єго вечеряти. Сама-ж вона не схотіла, кажучи, що від недужости їй ніяка страва, хоч би й яка, і в пельку не йде, а одно все лежати хочеть ся. І лягла вона собі на своєму невеличкому полові. У хаті темно, бо і на дворі налягли вже густі вечірні сумерки. Омелько сидить за столом, але не вечеряє, не їсть того борщу, ще і до ложки він не приторкував ся. Він схилив свою голову на стіл, поклав її на згорнені руки і видко дуже сумує. Стара, єго

маненька матір Хівря, крекче, зітхає, охає, часто повертаючи ся на голому, твердому, хоч би і не задля єї старечих кістляк, полові. Як би не ті єї несамохітні згукки, то в темряві хатній мертва-б тиша панувала. Коли ось важко, на всю хату голосно зітхнув і Омелько. Те єго зітханє видко гостро зачіпшло Хіврю і вона обізвала ся:

— Омелько! сину!

— Га?

Обізвав ся він і підвівши голову, обернув ся нею у бік матері, хоч про те у темряві він єї і не бачив зовсім.

— А у нас, сину, на завтра і хліба вже не має, ані шматочка-ж не буде. От той сухарик, що на столі, чи з'їв ти єго, чи ні, послідній.

— Ні, не їв єго і не їстиму... Ну, так що-ж робити мемо?

— Я-ж не знаю.

— І я не знаю.

— А що-ж, сину, їсти мемо? Чим живити мемо?

Омелько мовчав; відповіді від його ніякої не було зовсім. Проминула довгенька така хвилинка.

— Омелько!

— А чого?

— Та ти подав ся-б таки куди небудь, та заробив би таки що небудь, де небудь.

— А куди саме піти і де саме заробляти?

— Та куди хоч іди! Тепер же літко Боже, тепер же робітника усюди треба, тепер же по-денної твєї роботи задля всіх настає, богацько є єї, куди не кинь ся. Піди бо сину!

— Нікуди я не піду! Так і знайте, що не піду я тут нікуди на заробітки.

— Господи-ж, Боже-ж мій! І що бо з тобою зробило ся, що бо з тобою подіяло ся!? Чи гедзь на тебе напав, чи хто єго зна й що!? Бач! Нікуди іти не хоче, нічого робити не бажає! Тільки-ж одно, тільки-ж одно, коли не спить, то лежить, та й годі, та й край! Слава Господеві три-ж тижні вже минуло, як панів твоїх не стало, а ти ж і досі ще не очував ся, і досі ще і за холодну воду не взяв ся. Одно лежні, та лежні все справляєш, та нудниш ся хто єго знає й об чім. Чисто збожеволів, та й край. До якого-ж ще часу таке з тобою буде? Час би вже й годі, час би вже й одумати ся, оханути ся, та і до розуму побрати ся. Пани-ж панами, а ми-ж самі по собі. Пани задля нас тепер однаково, що поховані, а ми з тобою люди живі, то про живе треба нам і гадати, а не во дня у день, день і ніч все по мертвому вбивати ся, та сумувати. Адже-ж все однаково па-

країн дали були більшу волю приватній ініціативі і не так вже, часом зовсім не до речі, звертали увагу на так звану «неблагодієність». Хиба не все одно, хто би не нагодував голодного? При чому тут «політика» і «благодієність» все одно, що п'яте колесо до воза.

Запевне, що не знати: чи урожайні сего року заспокоять голодні губернії на сході; але запевне знати, що страшна хмара отсего самого лиха-голоду насуваєть ся на нашу Україну; і в найлуччому разі, з повного року, найпаче на весні, голод почне лютувати на Україні.

Весна сего року скрізь по Україні була доволі холодна і незвичайно суха, дощів майже зовсім не було. Через що натурально трави зовсім не було, а озимина інде так попропадала, що люде мусіли, як то в Херсонщині, покосити її на годівлю худоби. Була надія на добрий урожай жита і пшениці на Волині, да потроху в Чернігівщині, алеж з половини червня скрізь на Україні полили великі дощі а інде і град. Дощі, правда, поправили потроху де-не-де ярину, зате посували і ту озимину, на яку були сякі-такі надії. Град наробив всякої шкоди в північній Чернігівщині і на Кубані. В самій тільки Бруховецькій станиці град і циклон виложив до останку кілька тисячів десятин. Якого великого лиха треба сподівати ся Україні — знати з того, що вже тепер земство Таврії вдало ся до уряду, просячи о позичку два мільйони карб. задля запомоги селянам купити насіння.

Разом з голодом материяльним суне на Україну і друге лихо: голоднеча духовна, якої і так було у нас вдоста.

Студентські «забастовки» примусили міністра освіти скликати в столиці усіх кураторів шкільних округ і ректорів з університетів і иньчих висших шкіл. Комісія отся, зібравшись після 8/20 червня, повинна була порадити ся і прирадити ті заходи, яких треба-б ужити, що-б не було вдруге «забастовок». Невідаю достоменно усіх подробиць, які приміркувала комісія, але добутки її порад, почали вже потроху показуватись. Міністер освіти видав 5/17 червня ч. 15773 циркуляр, який в історії освіти російської займе видатне місце. — Ота комісія під проводом міністра звернула увагу на те, що кількість студентів по університетах не скрізь однакова: інде їх «чрезмірно перепопнено», інде зовсім мало. Річ, коли хочте, зовсім натуральна. В Одесі, н. пр. усіх студентів щось не-

більш 600, а в Києві трохи що не 3000. Причина очевидна: раз що в Одесі досі нема лікарського факультету, а друге те, що в київській шкільній окрузі людности геть більше ніж в одеській. А до столичних університетів молодіж вабить то, що там взагалі професура лучша і в столицях більш духового і культурного руху. Отже комісія доміркувала ся, що «перепопненіє» шкодить «правильному розпреділенію учебнихъ занятій», дак щоб спекати ся такого лиха, міністер наказує, щоб почавши з сего шкільного року, до університетів приймали тільки ту молодіж, що скінчила гімназії в своїм шкільнім окрузі; себ то: гімназістам з Київських, Полтавських, Чернігівських, Волинських і Подільських гімназій можна йти тільки на київський університет... Проти сего можна-б ще не вельми змагати ся і на мою думку можна здобути користи з такого територіяльного ладу; але-ж от питання: Куди йти тим гімназістам київського округу в такому разі, коли в київському університеті про їх не стане вже місця? А се легко може стати ся, бо той самий циркуляр міністра загороджує до університету дорогу заводячи такий лад, який панував по університетах за царя Миколи I. Міністер наказує, скільки на який університет і на який саме факультет можна прийняти студентів!

	на правнич.	математ.	природнич.	лікарс.
Факультети:				
У Києві	300	150	100	200
» Харкові	200	100	75	175
» Одесі	120	60	100	—
Разом:	620	310	275	375

Виходить, з цілої України, себ то з 25 мільйонів людности що року може йти на три університети тільки 1590 чоловіка молодіжи!... Частинно воно виходить ще гірше, ще сумнійше. Людність київського шкільного округу становить більш 7½ мільйонів чоловіка-мужчин, отже з них тільки задля 0,001% відчинені двері університету. Шкільна округа київська має, (здасть ся, певної цифри не маю під рукою) 20 класичних гімназій; кожна гімназія пересічно випускає річно не менш 40 хлопців, значить, з них що року не менш 50 чоловіка мусять лишити ся за дверми університету... Куди-ж їм іти?

Таким чином, на мою думку, заходи наказані міністром не тільки обскурантні, а занадто шкідливі і ледві чи не на руку вони «забастовкам»?... *Семен Жук.*

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

З Праги доносять, що між молодоческими послами велике незадоволенє з правительства гр. Туна, з причини несповнення ще до тепер їх жадань поставлених в своїм часі в раді державній. Збирають навіть уповажненя від мужів довіря, щоби їх голосованє над потвердженєм розпоряджень на основі §. 14. зависіло від здійсненя або нездійсненя їх постулятів. Если сї вісти суть правдиві, то маємо типовий обяв молодоческої політики. За угоду з Уграми дістали Чехи язикові розпорядженя, котрі тільки замішавини наробили в цілій Австрії. Наслідки сих розпоряджень відчуває ціла монархія ще й дотепер. Чехез Черів іменно тільки клопоту має держава, через них терплять і всі народи, через них бо головво господарює тепер §. 14.

Тепер знова грозять Молодочехи правительству, що опустять его в хвили рішучій то є при голосованю над потвердженєм розпоряджень виданих на основі §. 14. — если правительство не заспокоїть їх жадань. Постулятів тих має бути 27. Кажуть отже правительству вибирати або — або.

Щож варта отже та більшість в раді державній — та правиця, коли свій кождий крок мусить окупити сповненєм ческих постулятів.

Парлямент має бути скликайний зараз в осени. Цікаво знати нащо правительству властиво парламенту, коли §. 14. вже все зробив. Угода з Уграми — о що найбільше ходило — вже є готова, зробив єї також §. 14. Парлямент отже зїде ся хиба лише на тоє, щоби вибрати спільні делегації. Вправді деякі потішають ся і видумують різні програми праць парламентарних. І так кажуть, що гр. Тун має предложити австрійському парламентови зараз по его скликаню державний закон о охороні національних меншостей в Австрії. В сім законі мали би бути в загальних нарисах означені права сих меншостей. На се вже заздальгидь обурили ся, Поляки боячи ся о своє панованє в Галичині. — Всі сї однак програми праць парламентарних — се здає ся чисті видумки і чисті балакачка.

НОВИНКИ.

— Всіх П. Т. предплатників просимо вирівнати залежлости, аби адміністрація не була примушена здержати дальшу висилку нашої часописи.

— Осторожно з грибами. В Полтві під Львовом в добрах п. Торосевича спроваджені на жнива робітники отроїли ся грибами і девять осіб вже вмерло. Гриби споживало 14 осіб — пять отже боре ся зі смертию. Як сильною була отруя в грибах доводить сего це, що жінка, котра збирала і варила гриби, зіла лише одну лижку і від того так сильно захорувала, що нині вже боре ся зі смертию.

нам ти рук своїх не підложиш, але сам, як от так, то і пропадеш, з голоду одубієш. Омелько! сину! послухай бо мене старої, мене неньки своєї, піді найми ся бо де небудь, у кого небудь!

— І чого ви, мамо, присікали ся-бо до мене? Скрмадите, та скрмадите, та й скрмадите, що дня скрмадите мене, наче моркву ту, аж обридло вже міні слухати, аж у печінках міні вже те скрмадження сидить. Піді, та й піді, коли не на поденну, то і зовсім у найми. Вам, що хоч, а ви все своє, іди, та й годі. Чисто, мовляв, як коржа то й коржа, та й сількієсь вам. Покиньте-ж бо і ви турбувати ся, піклувати ся, та вогнем от так мене до живого підпикати. Адже-ж сказав я вам, не раз сказав, що не піді я тут нікуди! Не піді! Хоч ви що, а не піді!

— Та чому-ж, Бога ради скажи, ти не підеш?

— Чому? Тому, щоб ви знали, що не хочу! Не хочу, та й годі, та й край, та й все!

— Та чому-ж ти не хочеш? Через віщо упер ся так?

— Через людей не хочу!

— Через яких людей? Що тобі люди?

— А! Не знаєте ви! Через усіх людей не хочу! Та хиба вони всі тут люде є?! Люди! Ідоли, а не люди! Всі до одного вони мене меньч ніж за чарзна що лічуть! Куди-ж пак! На вулицю і те міні наказати ся, висунути ся не можна. Так і липнуть, як ріпяхи, так і на сїдають, як на проклятого якого. Нікого-ж і не рушиш, всіх обходиш, оббігаєш, стережеш ся

пуще вогню кожного, а вони все всі мене зачіпають. Безштанько який небудь і той, звичайно за старшими, до образи тебе береть ся. Кепкують, всі кепкують, насміхають ся надо мною! Що не ступню по селу зроблю, то від усяди лайку тільки і чую. Не можу, чуєте? Не можу вже більш я того стерплювати і через те нікуди не піді! Коли-ж і піді, то туди піді, відкіля швидко чи нешвидко повернувши ся, всіх примушує собі поклонити ся, та ще і низенько поклонити ся! Більш того ще, незмірно більш: руки, ноги вони всі у мене цілуватимуть, а я з ними тоді буду так робити, як тепер вони зо мною, прокляті, коють! От що! Пропаду хиба, здохну хиба, а свого, замисленого свого досягну, досягну, або це не я буду тоді!

— Не знаю і не втямлю, і не розберу тебе, хлопче, об чому такому ти там і балакаєш? Знаю я одно тільки, що поки до чого, поки ти там чогось такого досягатимеш, що всі люди руки твої тобі буцїм то цілуватимуть, — чи попівства мабуть, чи що, тимчасом з боку на бік перевертаючи ся, то певно ми з тобою з голоду опухнемо. Хліба, сухого хліба немає і взяти его нігде, а він он, бач, про що! Ти міні скажи поки що до чого, то що зараз ми будемо робити? Що їстимемо ми?

— Та не турбуйте ся-ж бо, кажу-ж, мамо, про те! Я добре знаю, що міні робити і робитиму те.

— То скажи-ж і міні, які в тебе думки, щоб і я знала, бо я-ж не яка небудь, хто, але-ж твоя мати, здаєть ся.

— А от що, коли вам хочеть ся вже так знати, піднімайте ся, та і збирайте мерціє все, що у мене там ані є: сорочки, штани, то що, все. Миттю збирайте, бо я зараз піді.

— Куди-ж тебе понесе?

— А куди схочу, куди очи дивлять ся. Понесе мене туди, де кождому по всяк час і місце і діло є. Піді шукати собі долі такої, якої бажаєть ся міні. Помандрую туди, де люди головою живуть, нею працюють, а не горбом тільки одним скотинячим. Є на сьвітї кутки, по яких над людьми розум панує, а не темрява, міць, як тут. З хистом і мозком там можно зробити ся всім і доскочити усього, чого душа твоя тільки не захоче і — побачимо! Побачимо!

— Та де-ж це ти назвав такий край, де буцїм чим захочеш, тим і станеш?

— А годі, годі вже розпитувати по дурному! Все однаково нічого ви не втямете. Збирайте-ж мене, коли приказую, збирайте, кажу вам, зараз збирайте!

— Та що це ти, Господь з тобою, немов загоріло ся там в тобі де. Зараз, та й зараз...

— Еге-ж, зараз!...

— Та куди-ж там зараз? Куди там проти ночі?

— Міні все однаково, що в день, що в ночі.

— Омелько!

— А що ще?!

— Що-ж я тут без тебе робитиму? Я-ж хора. Що-ж я їстиму? Подумай-бо, погадай і про мене! На кого-ж ти мене покинеш? Схачи мене ся-бо з твоїм тим попівством!

— Самоубийство. Вистрілом з револьвера відобрав собі життя вчора в Перемишлянах інженер повітової ради Іван Бет. Причиною була нещаслива любов.

— Календар в Росії. В міністерстві просвіти в Петербурзі задумують ввести в Росії григоріанський календар. Пастановлено вибрати особну раду зложеною в представителя духовної влади як також відпоручників міністерства просвіти, фінансів, спраредливости і справ внутрішніх, щоби застановила ся, в який спосіб можна би зрівнати оба календарі. Ся комісія має також докладно розслідити наслідки, які би потягнуло за собою скорочення року о 12 днів для промислу і рільництва.

— Рік шкільний в львівській університеті закінчив ся вчора урочистим богослуженням в церкві св. Николая. На службі явили ся всі професори університету в тогах з ректором на чолі, слухачі університету і численна публіка.

— Історичні документи. Підчас порядкованя міського архіву в Києві найдено дуже цінні і цікаві акти. Відносять ся они до історії Києва з кінця XVII. і початку XVIII. в. В найденних документах знаходять ся між иньшими гетьманські письма. Папері єї зберегли ся в добрім стані.

— Ломброзо про поцілуй. Професор Ломброзо оголосив в посліднім числі «Pall Mall Magazine» студію про поцілуй. Студія починає ся знаним фактом про поручника Гобсона, котрого 10.000 Американок публично поцілувало з вдячності за єго смілі подвиги в остатній іспансько-американській війні. В виду того, що англосаксонська раса не є дуже скоро до того рода сердечности уважає він той обяв за якийсь феномен. Для приміру відрази до поцілунків у Англичан наводить він ось які приклади: два сердечні приятелі такі як Станлей і Лівінгстон коли по довгій небаченю спіткали ся ніколи не цілували ся. Дуже інтересним є історичний погляд на розвій поцілунків взагалі. Поцілуй, що щей дотепер у чорнораси не прийняв ся в формі дотиканя ся устами — істнував в давну, давнину лише між родичами і дітьми прикладні на тоє маємо у Гомера і в санскрицких поемах. Дперва пізнійше на знак сердечности почав цілювати ся муж з женою а ще пізнійше і особи добре знайомі. Поцілуй не є лише виразом любови, але також виразом великого пошанованя. Ломброзо наводить на се приміри з старинної історії та з старого і нового завіту. Передовсім у католиків є поцілуй символом великого пошанованя. Образи святих і иньші святі моці цілюють католики. Передовсім у женщин велика пошана оказує ся в формі поцілунку. І так Марія дочка Людвіка XI. цілувала нераз сплячого монаха Шарпієра, славного бесідника. «Я цілую не сего чоловіка — говорила она нераз усправляючи ся — але уста, котрі виголосують чудові річі. На кінці говорять автор, що Гобзон в кождім разі надзвичайний чоловік — удостоїв ся отже заслужено так великої пошани від Американок. А женщины все обожали венцих войовників. Ціла студія зміряє до того, щоби показати читачеві, що факт повизий з Гобзоном не є обявом патологічним.

— Дефравдація в уряді. Як виказало слідство радник скарбовий на Угорщині Гугіч, що через

— З яким там попівством!? Сказано темна людина з вас, нічого невтямуца!

— Та ти-ж кажеш руки тобі цілуватимуть і кланятимуть ся тобі.

— А годі вже розп'якувати! Вам діло кажи, а ви все по своєму розумові розмажете. Годі! Ось нате краще поки що!

І Омелько викинув з кишені на стіл карбованця.

— Ось тут на столі рубля вам лишаю. Купіть собі хліба, борошна, та й обходьте ся як небудь, поки я вам ще опісля, як зароблю, грошей пришлю на пошті. Вставайте-ж, та віднаходьте все, що треба, не гайте мене.

— А пашпорт же? про пашпорт і забув? Чи хіба у той край, що кажеш, то пашпорта й не треба?

— Є вже у мене він давно, пашпорт той.

— Подожди-бо, синку, до ранку хоч. Кожде добре діло Господь звелів по видному починати. Адже-ж не злодійкувати, борони Боже, йдеш?

— От, горенько мій з вами! Відпустіть-бо мене по людському, а то зніму ся, та й от так, от так, як сидю, без нічого піду. — Аж крикнув Омелько сердито вже. Стара, крестячи й охаючи і від немочі старечої і від сколачення, підвела ся таки потихеньку і потюпала у темряві хатній помацки до невеличкої скриньки, яка стояла біля покутя на лаві, укрита плахтою.

(Далі буде).

довгі літа побирав на підроблені квіти платню за небіщиків, вибрав з державної каси 100.000 зр.

— Злодій в кошику. В селі С. до учителя, що недавно відобрав посаг свої жінки в сумі 1000 зр. приїхало одного вечера двох людей і просили єго, щоби дозволив принести до свого помешканя великий кошик з річами, по котрий на другий день мала приїхати фіра. Коли лише в несли кошик до хати почав єго пес брехати і дерти ся до коша. Учитель закликав сторожа, казав отворити кіш і о диво замість річий знайшов злодія заосмотреного в револьвер і два ножі.

— Дрібні вісти. При улици Шептицьких у Львові збожеволів каменичний сторож Теофіль Черник з страху, що один випущений з криміналу злодій, до котрого увязнена Черник причинив ся, тепер по відсидженю 5 літньої вязниці загрозив єму местию. — В Александрії вибухли оноді розрухи: товпа кинулась на аптеки і почала кричати «проч з лікарями, они видумали чуму». При помочи сикавок удадо ся поліції розігнати товпу і увязнити проводирів. — В однім з кієвських банків відкрито спроневеренє на 160.840 рублів; виновник утік. — В ставі на Клепарові утопив ся оноді якийсь п'яний робітник. — Бчера при будові готелю Французкого у Львові упало двох робітників з руштованя і страшно потовкли ся. — В Підволочисках заслабло кілька осіб на шкарлятину.

Телеграми.

Відень, 2. серпня. На вчорашнім засіданю міського Виділу ухвалено односторонню резолюцію з протестом против податку від горівки і цукру. В згаданій резолюції звиває Виділ, правительство, щоби скликало раду державну і предложило єї всі розпорядженя, котрі видано на основі §. 14.

Відень, 2. серпня. В многих провінціональних містах пороскидувано соціалістичні відозви против §. 14. і податку від цукру.

Відень, 2. серпня. Умер ту посол до сойму Фердинанд Loquaі член християнсько соціальної партії.

Відень, 2. серпня. З провінцій наспіли вісти о великих демонстрациях против §. 14. і против податку від цукру іменно з Берна, Праги, Кракова і т. д.

Будапешт, 2. серпня. Міністер справ внутрішних розвизав словацке товариство «Matica Slovenska» а майно товариства сконфіскував.

Брукселя, 2. серпня. На вчорашнім засіданю палати послів повідомив президент міністрів, що цілий кабінет подав ся до димісії.

Білгород, 2. серпня. Редакторів радикальної часописи «Dnevni List» Реґноровіча і Янковича засуджено, одного на три, другого на два роки вязниці.

Малий Фейлетон.

З теки самоубийця

Психологічний образок.

(Далі.)

11. марта.

«Pater, si vis. transfer calicem istum a me!»

Luc. XXII. 42.

І доки-ж ще мені страдати!
Як довго ще тревать ме бій?
О Боже! чи не мож відняти
Гіркої чари, — Боже мій!

Скуй грудь мою в гранітну масу,
Як ту Ніобу бог змінив.
Щоб став титаном, Чімборассом,
Й Тебе хвалив, тебе славив.

Нехай розплинись вдалі, широко, —
Праліси вімфам рву, — гремлю!
Нехай шумлю мов Оріноко...
О зглянь ся мій, Тебе молю.

13. марта.

Цілу ніч не могу спати. Так тужно, так гірко, так важко! Думка страшна мучить мене, стає що раз яснійше виринати: зроби кінець своїм мукам... Ні, — сего не буде ніколи!

Над раном хватив я за перо, написавши кілька стрічок і повалив ся втомлений, мов п'яний. Ось вони:

Душею рвуся, летчу в фантоми
Щоб скритись ген, за сьвіта рій;
Щоб там спалить страшні симптоми:
Любов, тугу, — душевний бій.

Немов об скелі плещуть фалі,
Стогнають, плачуть, водять сум,
Так в серци ллють ся гірч-печалі,
Гірким акордом вічних дум.

Прокляте серце! цить плаксиве,
А то встромлю страшний кинджал!
Застогнеш смертну піснь, тужливу.
То буде дум твоїх фінал.

15. марта.

Вона їздила на бал... — Вона бавить ся, раює... —

Мчить пара за паров, філює, бує,
А музика грає, до вальця гуде.
Дивлю ся тай тужу. Там З... гуляє,
А я... О, погане життя се моє!
Скінчили. —

Акорди. Козачка зачинають.

О знаю ті звуки — нові мої муки...
Танцюють. а тони за серце хапають;
Гремить грімке тріо, сумне до розпуки.
Дивлю ся: в салоні вовнує, мов море
Кільце, що гадуєков звиваєсь, філює.
Дивлю ся — проклятий! О лихо! о горе!
Вона у обнятах чужих там воркує!...

Танцюють мов п'яні, рум'яні, щасливі!
Акорди лунають, мольові, тужливі.
В тім струна урвалася, мелодия скончала...
Чи може в тій хвилі на мене згадала?

Ох ні, і не надійсь! Танцюй, — не спиняю,
А я на дні серця тугу заховаю.
Нехай там гуляє, нутро роздирає. —
Ось снов козачка тнуть, танцюй аж до краю!

16. марта.

Я їздив до свого рідного села. Якась гнітуча порожня мене огорнула, коли я станув на рідній землі. І перше всього, пішов до саду під грушею виляти свій гіркий біль.

Сумно, тужно, пусто всюди.
А колись там любо було,
Таке ясне і голубе
Було небо... Ох минуло!

Там лягло гаде, де цвили
Незабудьки, фялки, рожі;
Люди, що колись любили, —
Злющі, дикі і ворожі!...

Весьо минуло, весьо змінилось,
Люте горе весьо приспало!
А так любо перше жилось...
Чом воно інакше склалось?

20. марта.

Я не можу дати собі ради; бігаю по всіх уєюдах, мов божевільний. Єй богу не видержу лютої муки! Де не гляну, — порожня.

Днесь зважив ся я знова написати до неї довгий, предовгий лист. Що вона зробить, — не знаю. Думаю, що камінь зворушив би ся на мої благання, не то чоловік! Весьо, що накіпало від давна на дні мого серця, старав ся я тепер нею виявити. Чи зрозуміє мене? Повинна!

21. марта.

Я вернув до П. і зараз першу стрітив єї. Дивна судьба!

А вона глянула на мене, зарум'янилась та очи спустила. Так невинно, так соромливо! — А однак перейшла мимо, ледви відклонила ся на моє несміле привитанє.

22. марта.

Сумно ллють ся звуки цитри,
Дріжачи сгасають,
Стогнуть, плачуть і туюго
Серце обгортають.
Тії звуки пресумні
Так вона любила!...
Прийди, прийди, послухай,
Верни моя мила!

Сумно, сумно вигравають
Струни шовкові:
Прощавай моя надіє,
Прощавайте мрії!
Ох, як тяжко коло серця
Від тяжкої муки!
Ох, заграй же, моя цитро,
Сумні, сумні звуки.

23. марта.

Відповіла на мій лист коротко, просто, відважно: «Липіть мене в спокою».

О чому она радше отруї не подала мені — жостока! Липіть мене в спокою!...

Так скаже тобі Господь на страшному суді... Нещасна! О Боже! Боже! що зі мною дїє ся!

Кінчіть трагедію вже кінчіть!
До волі трех вже дій.
В одній пускавсь в широкий сьвіт,
А в двох лишивсь надій!
Вже знають всі що там прийде,
Що станесь з ними тепер,
Домучить дайте вже життя,
Щоб він чим скорше змер.

(Далі буде).

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:55	6:20	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:50	з	Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно	2:08	6:15	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	7:10	з	Зимної-води	2:45	6:30		дв. Підзамче
	7:40	з	Янова	8:30	6:30	до	Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави
	7:55	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:10	8:45	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	7:44	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	9:25	9:10	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 12. вер.)
	8:05		на дв. головний	9:35	9:25	до	Янова
	8:15	з	Сокаля, Рави рускої	9:53	9:35	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.
1:30	9:00	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:10	9:53		дв. гол.
	11:15	з	Ярослава і Любачова	12:50	10:10	до	Безця, Рави рускої, Сокаля і Любачова
1:50	11:55	з	Іцкан, Чернівців і Станиславова		12:50	до	Янова від 1. липня до 15. вересня вкл.
	1:01	з	Янова				тільки в неділі і свята
	1:40	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки	2:15	2:15	до	Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня
			від 7. вер. до 15. пад. включно				включно в неділі і свята
2:20	5:15	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	2:55	9:45	до	Іцкан (Ясс, Букарешту)
2:35	5:40		на дв. голов.			до	Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів
	5:55	з	Сокаля, Безця і Любачова		3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
					3:15	до	Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.
					3:20	до	Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.
					3:26	до	Брухович
					5:25	до	Ярослава
Ніч				Ніч			
8:45	6:10	з	Кракова (Відня) Самбора, Хирова	12:50	6:21	до	Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави
	6:20	з	Іцкан, Сучави		6:40	до	Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.
		з	Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:50	до	Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дні б.
	7:58	з	Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		7:00	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	8:15	з	Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:10	до	Сокаля і Рави рускої
	8:14	з	Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:20	до	Тернополя дворець головний
	9:21	з	Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		7:42	до	Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900
	9:55	з	Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		8:35	>	1. до 31. мая і 16. до 30. ж. щод.
12:30	10:10	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		9:10	>	1. чер. до 30. жов. в нед. і св.
	10:08	з	Лавочного (Пешту) Хирова	2:36	10:40	до	Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави
	10:25	зі	Скольного, Калуша		10:50	до	Кракова (Відня, Варшави), Сянока
	10:30	з	Підволочиск на дворець Підзамче		11:10	до	Підволочиск, Бродів дв. головний
	12:10	з	на дворець головний		11:32	>	дв. Підзамче
	3:05	з	Кракова (Відня), Самбора, Сянока		4:10	до	Кракова (Відня, Берліна)
	3:30				5:50	до	Брухович від 7. мая до 10. вересня
2:16	6:00						

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банк у
Гіпотечного

купує і продає
всякі
папери цінні
і МОНЕТИ

по найдешевшим кур-
сі денним не числячи ніякої
провізії.

Галицький
КРЕДИТОВИЙ БАНК

приймає вкладки на

КНИЖОЧКИ

і опроцентує їх по

4¹/₂% на рік.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдєня!

ІВАН ЯРИМОВИЧ
СКЛАД і РУКОДІЛЬНЯ
обуви мужескої, дамської і для дітїй
у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсім Вп. Публику, що він рабляє **ОБУВЕ НЕПРОМАКАЮЧЕ** власного винайдєня, з всякого рода шкір, як: Обувє мужеске і дамске, також чоботи з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновленя і направи Кальоші і Плащі кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованя обува кавчуком. — Всякі замісцеві замовленя виконує в можливо як найкоротнім часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві вгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глубоким поважанєм

139 **Іван Яримович.**

Спеціаліст до направи кальоші і плащів кавчукових.

ЛЕВ ЛОПАТИНСЬКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ
Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА
комедія в 3. актах з сільського житя.
Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА
історична трагедія в 5. актах — з другої половини XVI. віку.
Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа
шутка в 5. актах з міського побуту.
Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР
комедія в 1. акті опрацьована після німецького.
Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Книжки оправлені в полотно з хорошими витисками о 15 кр. більше.
На поchtову пересилку 5 кр.

Замовленя з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10. Львів.
У Львові набути можна в Ставропигійській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллстристика і поезія, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше узгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.
Видавець: М. Заячківський, Львів, уліця Зибликевича, число 34.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Світло церковне
впрост в фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по умірених цінах.

78—2

Хорі на легкі

одержать завсєгди певну поміч або пільгу по ужитю мого **Мальтолю**, який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, катар легких і гортанки, дерте в горлі і п. устятю по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найбільшим успіхом, як про се свідчать свідті подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, витвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволена поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4,90, 6 пушок м. 9,00, 12 пушок м. 16,00 за гроші або післяплатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Bieber Fabrikant des Maltol
Königsberg i. Pr.

Дмитро Затурський
порукає свою

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітїй

у Львові, уліця Коперника ч. 5.

Впріб тєвалпій. і елегантний Ціни умірені. Замовленя з провінції залагоджує відворотною почтою.

140